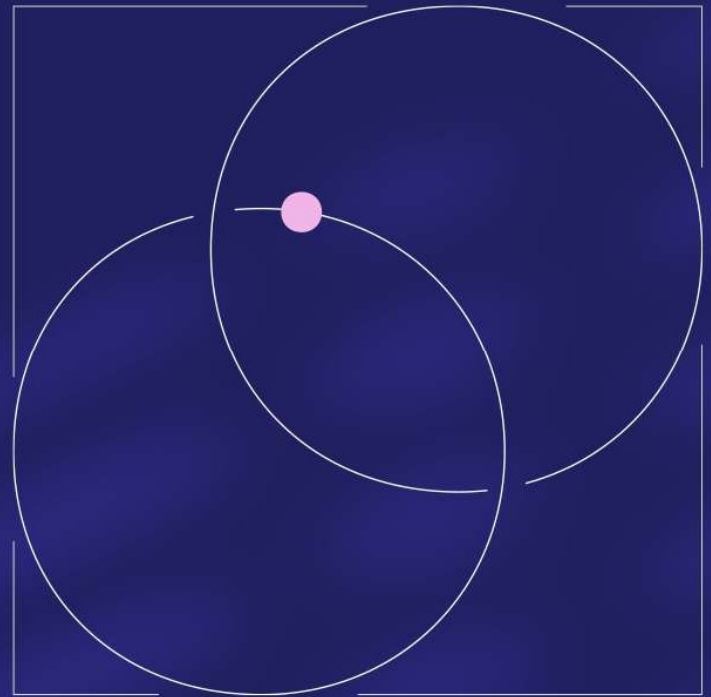

DIACOMET

UNIVERSITY OF TARTU

MÄNG „DIALOOGILABOR“ JA DIALOOGILISE KOMMUNIKATSIOONI TÖÖRIISTAKAST

Dr. Mari-Liisa Parder
Kertu Rajando
Narva-Jõesuu, 12.08.2026

Co-funded by
the European Union

Investing
in your future

Dr. Mari-Liisa Parder

Minu taustast

- Filosoofia (BA 2008)
- Kommunikatsioonijuhtimine (MA 2011)
- Meedia ja kommunikatsioon (PhD 2020).

Minu uurimisteemad keskenduvad teaduseetikale, dialoogilisele kommunikatsioonile ning noorte ja ühiskonna uurimise eetilistele küsimustele.

Autor: Angelina Pjatkovskaja

ÜLIKOOL

Eetikakeskusest

Tartu Ülikooli eetikakeskus asutati 1. juunil 2001 interdistsiplinaarse üksusena filosoofiateaduskonna juures. Alates 1. jaanuarist 2009 on eetikakeskus konsortsium. Eetikakeskuse töös osalevad alates 1. jaanuarist 2016 järgmised ülikooli struktuuriüksused: humanitaarteaduste ja kunstide valdkond, sotsiaalteaduste valdkond, meditsiiniteaduste valdkond ning loodus- ja täppisteaduste valdkond.

Keskusel on nõukogu, kuhu kuuluvad keskuse töös osalevate struktuuriüksuste esindajad ja üliõpilaste esindaja, ning rahvusvaheline kuratoorium.

MILLEKS MEILE DIALOOG?

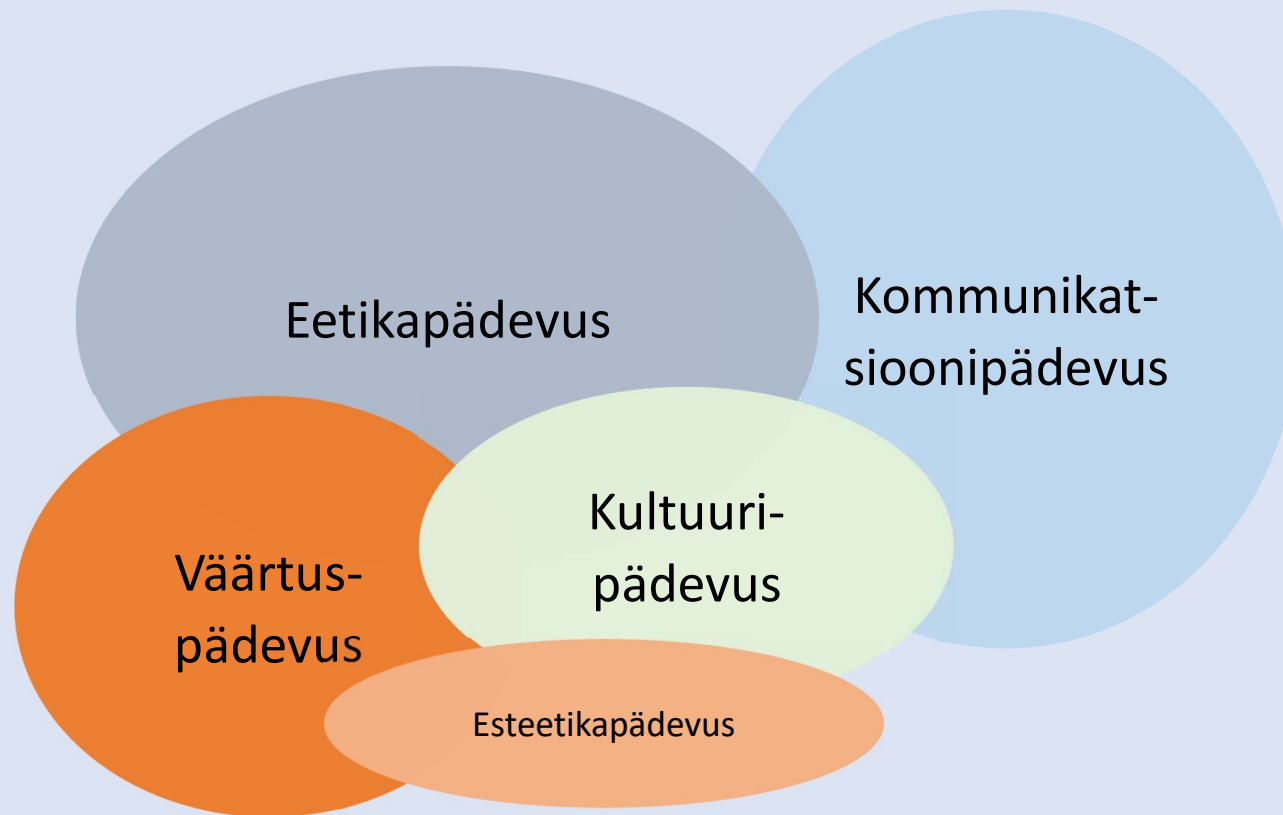

DIACOMET

VÄÄRTUSED SUHTLUSOLUKORDADES?

- **Hea käitumine suhtlusolukordades** eeldab ühiselt kokkulepitud ja tunnustatud eetilise käitumise põhimõtteid, mis aitavad vältida ühiskonnas üldtunnustatud suhtlusnormide rikkumist, arusaamatusi ja manipuleerivat suhtlemist.
- Demokraatlikus ühiskonnas on oluline edendada dialoogilist suhtluskultuuri.

MIS ON EETIKAPÄDEVUS?

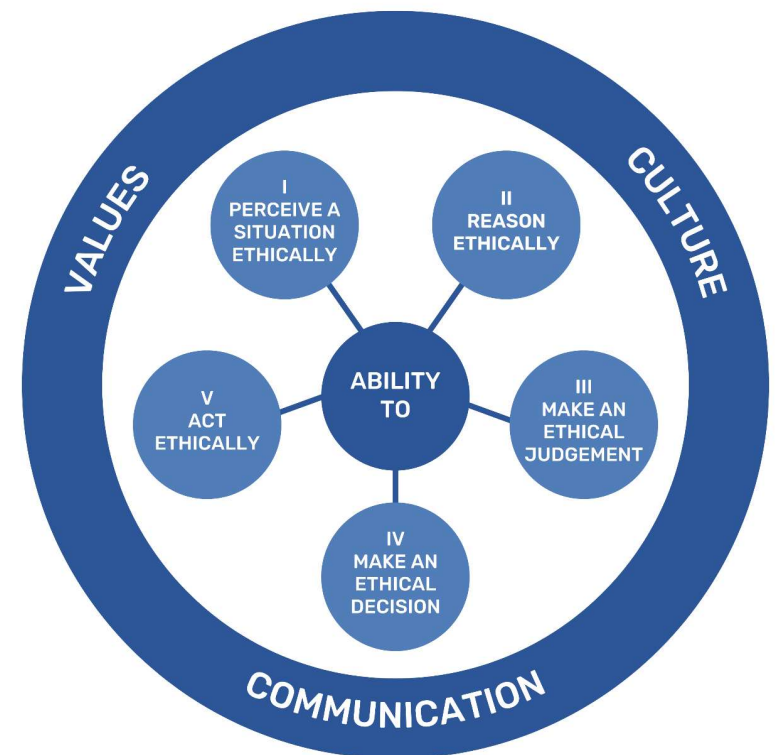

MIS ON EETIKAPÄDEVUS?

1. oskus tajuda olukorda eetiliselt;
2. eetilise arutlemise oskus;
3. oskus anda olukorrale eetilisi hinnanguid;
4. oskus teha eetilisi otsuseid;
5. oskus eetiliselt tegutseda.

DIACOMET

MODEL FOR MORAL COMPETENCE

MIS ON DIALOOGILISE KOMMUNIKATSIOONI KOMPETENTS?

1. vastusega kuulamine;
2. oskus esitada küsimusi ja ära tunda ebasoovitavaid või düsfunktsionaalseid küsimusi;
3. oskus pidada läbirääkimisi ning tulla toime väärtuskonfliktidega ja võime konflikte juhtida;
4. oskus algatada ja pidada dialoogi erimeelsuste käsitlemiseks.

TÖÖRIISTAKASTI SISU

- Hea suhtluse põhimõtted
- Veebimäng „Dialoogilabor“ – üksi mängijale
- Lauamäng „Dialoogilabor“ – grupiga mängijatele
- Koodeksite andmebaas Euroopast

KOODEKSITE ANDMEBAAS

diacomet.eu/database

DIACOMET

DIACOMET

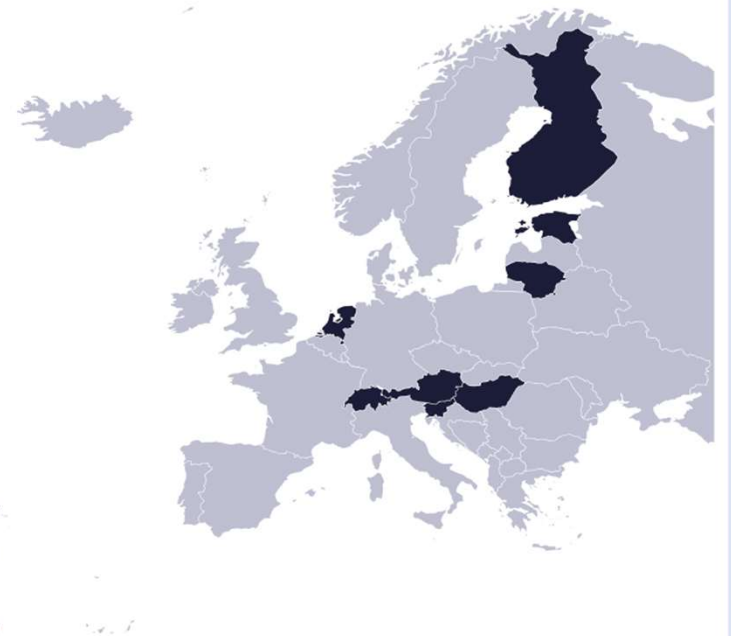
DATABASE

The DIACOMET project will not only develop its own guidelines for good communication conduct, it also offers a systematic collection of existing codes of ethics.

Until today, research on journalistic codes of ethics mostly focused on general documents at the professional level, and other ethical documents have largely been neglected by empirical studies. To address new ethical challenges of the digital media world, media organisations update their in-house guidelines with new practice-oriented instructions. The DIACOMET project attends to this shortcoming by providing a systematic inventory of different codes of ethics and guidelines for all kinds of public communication, targeting stakeholders such as journalists, PR professionals, advertisers, digital platform operators as well as media users. Examples of such documents from all countries represented in the project are made accessible for the first time in a comprehensive online database.

As of September 2024, the DIACOMET database contains a total of 408 documents. Thanks to systematic indexing, it is possible to filter the database according to keywords including the name of the code, the originator, country, year of creation, and type of code. Automated translations of all documents facilitate full-text searches in English. The database will offer both a valuable point of reference for all stakeholders with an interest in the norms and values of public communication, and form the basis of a systematic comparative analysis of the documents included.

Further information on the concept of the DIACOMET database is available [here](#).

DIALOOGILISE SUHTLUSE PÕHIMÕTTED

1 INFORMATSIOONILISE ENESEMÄÄRAMISE VALDKOND DIALOOGILISES SUHTLUSES

Valdkond hõlmab inimeste võimet ja võimalust teha suhtlusolukordades teadlikke ja kaalutletud otsuseid, teadlikult määratleda oma privaatsuse piirid, valida infoväli, milles nad soovivad osaleda, ja võtta vastutus jagatava teabe eest. Informatsiooniline enesemääramine tähendab ka võimalust ja õigust kontrollida oma isikuandmete kogumist, korrektsust, kasutamist ja avaldamist. Dialoogilist suhtlust toetab iga inimese autonoomia ja läbimõeldud arusaam inimese enda ja tema lähedaste eraelu piiridest.

2 KVALITEETSE TEABE JA TEABEVAHETUSE VALDKOND DIALOOGILISES SUHTLUSES

Teabe kvaliteet on dialoogilise suhtluse eetika oluline eeltingimus. Kvaliteetne teabevahetus tähendab, et inimesed suhtlevad ausalt, on oma suhtluse kavatsustes läbipaistvad ja jagavad asjakohast teavet parimal võimalikul viisil. Hea dialoogilise suhtluse jaoks ei piisa faktide kontrollimisest, vaid teave tuleb esitada viisil, mis võimaldab seda kriitiliselt hinnata ning kriitiliste küsimuste esitamist. Kvaliteetne teabevahetus ja mõistlikkus aruteludes loob eelduse usalduslikuks dialoogiks.

3 ERIMEELSUSTE JA KONFLIKTSETE SUHTLUSOLUKORDADE VALDKOND DIALOOGILISES SUHTLUSES

Erimeelsused ning nende põhjuste üle arutlemise soodustamine toetab dialoogi nii inimeste vahel, organisatsioonides kui ühiskonnas. Konfliktide korral on oluline mõista, kas ja milline suhtlustõke konflikti põhjustas. Konfliktis suhtlusolukorras on oluline viisakus.

4 VÕRDÕIGUSLIKKUSE, VABADUSE JA TURVALISUSE VALDKOND DIALOOGILISES SUHTLUSES

Dialoogilise suhtluse aluseks olevad põhiväärtused on sõnavabadus, inimväärikus, turvalisus, julgus ja konfidentsiaalsus. Turvalisus ei saa eksisteerida julguseta ja vastupidi. Sõnavabadus on õigus omada arvamust ja jagada teavet, samas kui turvalisus dialoogilises ja turvalist suhtlemises tähendab sellist keskkonda, kus kõik osalejad saavad arendada ausat ja takistamatut dialoogi. Turvalisus tagab, et inimesed saavad väljendada mitmekesiseid ja kriitilisi arvamusi, kartmata tagajärgi. Kriitiliste arvamuste väljendamine peab siiski jääma austavaks ega tohi teisi inimesi solvata ega alandada. Teabe jagamisel, mis võib kellelegi kahju tekitada, tuleb säilitada konfidentsiaalsus.

5 AKTIIVSE KUULAMISE JA KAASAMISE VALDKOND DIALOOGILISES SUHTLUSES

Aktiivne kuulamine on dialoogilise suhtluse keskne komponent ja oluline väärtus, kuna see soodustab kaasatust ja vastastikust mõistmist. Asjakohaselt reageerides näitab kuulaja, et tema tähelepanu on vestlusel ja ta mõistab suhtluspartnerit.

6 KONSTRUKTIIVSE TAGASISIDE VALDKOND

Üks põhjus, miks dialoogiline suhtlemine õppeprotsessides, juhtimispraktikates või inimestevahelistes suhetes ebaõnnestub, võib olla asjakohatu, liialdatud või negatiivse tagasiside andmine või saamine. Dialoogilisel kommunikatsioonil põhinev tagasiside sisaldab: eelnevalt sõlmitud kokkuleppeid tagasiside eesmärkide, viisi, aja ja koha osas; aktiivset kuulamist, vastastikust austust. Selline tagasiside vastab ennekõike küsimusele: kuidas edasi?

VEEBIMÄNG „DIALOOGILABOR“

DIACOMET

EE

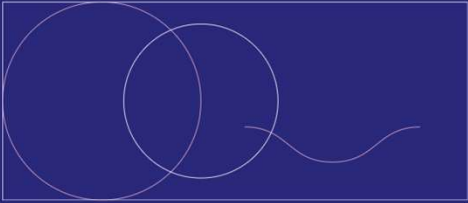
DIACOMET_{FORUM}
HAVE MORE TO SAY? DISCUSS IT HERE!

Dialogi labor

Mängu eesmärk on õppida märkama suhtlemise eetilisi aspekte igapäevaelus.

Mängu keskmes on olukord, kus on eetiline suhtlemisvalik. Iga olukord on kirjeldatud kahe inimese vaatenurgast. Mängijale on antud erinevad lahendused. Millise valiku teeksite? Milline eetilise otsuste tegemise tüüp sobib rohkem teie valikutega mängus? Teie valikud mängus loovad teie Avatari – milline värv on domineeriv?

ALUSTA MÄNGU

DIACOMET

LAUAMÄNG „DIALOOGILABOR“

^ Lauamäng „Dialoogilabor“

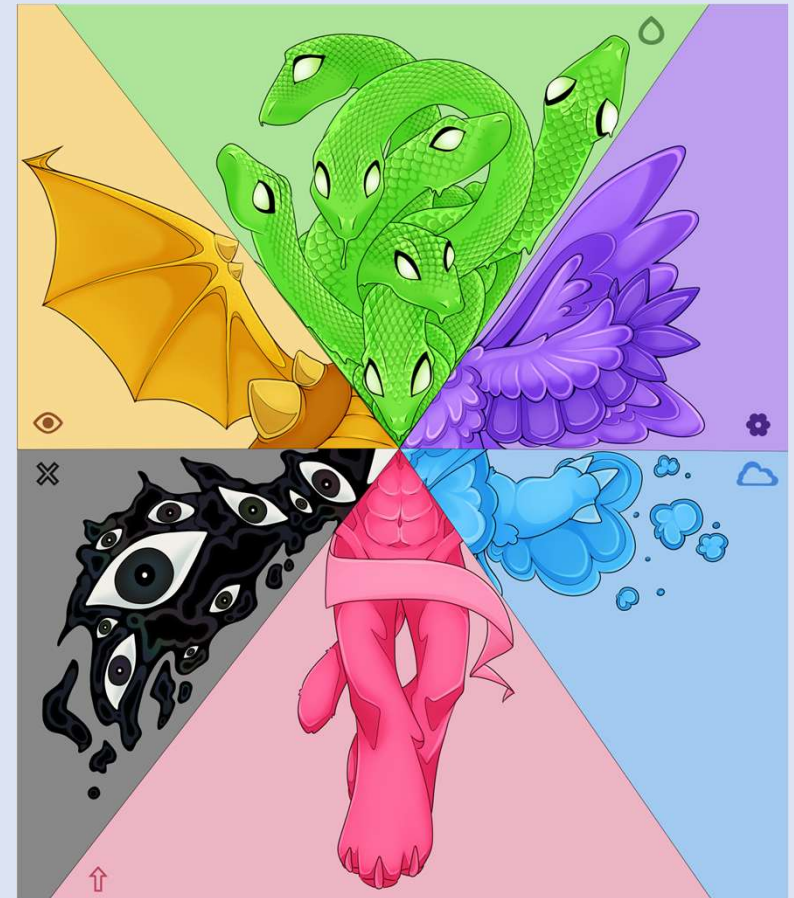

Laadi sobivad materjalid ja alusta mängu

Lauamäng „Dialoogilabor“ on arutelumäng, mis on loodud kasutamiseks rühmades, koolitustel ja töötubades.

Lauamäng on praktiline tööriist haridusasutustele, organisatsioonidele ja kogukondadele, kes soovivad arendada dialoogilist ja vastutustundlikku suhtluskultuuri.

DIACOMET

MÄNGU „DIALOOGILABOR“ EESMÄRK

- Eetilise kompetentsi ja dialoogilise kommunikatsiooni kompetentside treenimine.
 - Eetilise dilemma märkamine
 - Oma otsuse tegemine
 - Üksteise kuulamine
 - Eriarvamusega kohtumine
 - Erinevate perspektiividega kohtumine

MÄNGU ALUSTAMINE

- Mängimine toimub 2–6-liikmelistes gruppides
- TÜ eetikakeskuse meeskond toob igale lauale komplekti vahenditega
- Jagage vahendid mängijatele laiali

MÄNGU ELEMENDID

- Juhtumiraamatud – igale mängijale üks
 - Erinevate valikutega lood
 - Igal lool on kaks perspektiivi – läbi tuleb mängida mõlemad perspektiivid
- Avataritükid 6 erinevas värvis
 - Üks komplekt lauale
- Otsusekaartide komplekt - igale mängijale
 - komplektis 5 erinevat värvi

MÄNGU MÄNGIMINE

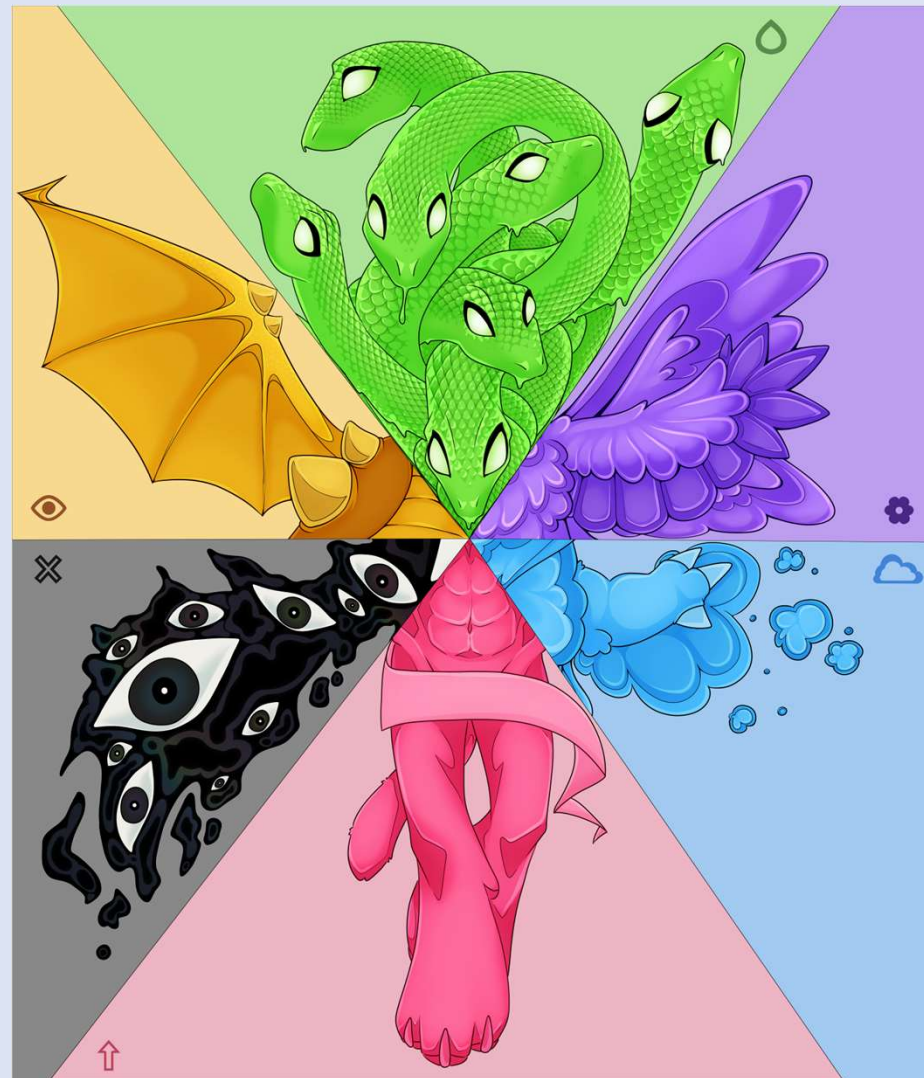
- Loe lugu läbi ja mõtle, millise valiku sa teeksid.
- Kui oled otsuse teinud, aseta otsusele vastavat kaarti värv lauale (ära teistele veel näita).
- Kui kõik mängijad grupis on oma valiku teinud, paljastavad kõik oma esialgse valiku.
- Iga mängija põhjendab, miks ta selle valiku tegi. NB! Põhjenduste kuulamine on tähtis.
- Järgneb arutelu, mille eesmärk on jõuda konsensussele, kuidas grupp selles olukorras käituks.
- Kui konsensus saavutatakse, valitakse otsusele vastavat värvi avataritükk ja asetatakse lauale.
- Kui konsensust ei saavutata, asetatakse lauale hall tükk.

DIACOMET

MÄNGU LÕPETAMINE

- Kui 6 lugu on läbi arutatud ja kõik avataritükid on paigutatud, vaadake valmis avatari.
- Määrake, milline värv või värvid avataris domineerivad.
- Tutvuge iga eetilise tüübi kirjeldusega, et tulemuse üle järele mõelda (raamatu lõpus).

DIACOMET

ERINEVATE VÄRVIDE TÄHENDUS

- Värvid kujutavad eetilisi perspektiive:

TUMEROOSA – Põhimõtetest lähtuv suhtleja

ORANŽ – Suure grupi kasust või avalikkuse huvist lähtuv suhtleja

SININE – Enesekeskne suhtleja

ROHELINE – Suhetele orienteeritud suhtleja

LILLA – Hoolitsuseetikast lähtuv suhtleja

The image is a horizontal composition. The left half features a blue-tinted photograph of a series of classical columns, likely Corinthian, receding into the distance. The right half is a solid, dark blue background. The word "DIACOMET" is centered across the boundary between the two halves.

DIACOMET